

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Безпека життєдіяльності

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Спеціальність D3 «Менеджмент»
Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Затверджено на засіданні кафедри
управління соціокультурною діяльністю,
шоу-бізнесу та івентменеджменту
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Безпека життєдіяльності
Викладач (-і)	Шикеринець Василь Васильович, кандидат наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту
Контактний телефон викладача	+380954239468
Е-mail викладача	vasyl.shykerynets@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Даний курс формує критично важливі навички для збереження життя, здоров'я та продуктивної роботи в будь-якій професійній сфері. Сучасний ринок праці вимагає від фахівця здатності швидко адаптуватися до змінних умов, діяти в стресових ситуаціях і забезпечувати безпеку власної діяльності та колективу. Розуміння основ безпеки життєдіяльності є базовою компетенцією будь-якого фахівця, адже воно забезпечує здатність приймати зважені рішення в умовах ризику, зберігати продуктивність в екстремальних ситуаціях і гарантувати безпеку свого оточення. Відсутність таких знань може призвести до критичних помилок і втрат у професійній діяльності.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» є формування у здобувачів вищої освіти розуміння основних принципів і механізмів забезпечення безпеки людини в різноманітних умовах життєдіяльності. Цей курс розглядає закономірності виникнення та розвитку небезпек, аналізує їхній вплив на здоров'я і життя людини, а також пропонує методи запобігання й ліквідації таких ситуацій та ознайомлює студентів із ключовими поняттями і визначеннями у сфері безпеки життєдіяльності, розкриває сутність небезпечних і шкідливих факторів, їхній вплив на людину та довкілля, а також вчить прогнозувати небезпеки і розробляти стратегії їхньої мінімізації. Важливість вивчення курсу «Безпека життєдіяльності» полягає головним чином у тому, що сучасний світ стає дедалі більш технологічним і складним, що збільшує ймовірність виникнення нових ризиків для життя і здоров'я. Розуміння основ безпеки життєдіяльності дозволяє фахівцям не лише захищати себе і своїх колег, але й ефективно діяти в надзвичайних ситуаціях.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Компетентності:</p> <p>Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.</p> <p>ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p>	

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.
СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.
ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.
ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.
ПРН 17. Виконувати дослідження Індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	40

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	ДЗ «Менеджмент»	1	Нормативний (цикл загальної підготовки)

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек	2	2	4
Тема 2. Ризик як кількісна оцінка небезпек	2	2	6
Тема 3. Природні, техногенні та соціально-політичні небезпеки, їх види, особливості та характеристики	2	2	6
Тема 4. Аналіз умов праці. Санітарно-гігієнічна атестація робочих місць.	2	4	4
Тема 5. Основи виробничої безпеки. Пожежна безпека на об'єктах господарської діяльності.	2	4	4
Тема 6. Законодавчі, нормативно-правові та соціально-економічні основи охорони праці	2	4	4

Тема 7. Основні принципи та способи захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій. Локалізація та ліквідація надзвичайних ситуацій.	2	4	4
Тема 8. Пожежна профілактика.	2	4	4
Тема 9. Оцінка пожежної безпеки об'єкта	4	4	4
ЗАГ.	20	30	40

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	<p>Академічні успіхи здобувачів освіти в межах даної дисципліни оцінюються за бально-рейтинговою шкалою (максимальна кількість – 100 балів), що прийнята в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника, з обов'язковим переведенням кількості балів в оцінки за національною шкалою та за шкалою ECTS.</p> <p>Відмінно (A) – від 90 до 100 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі або не менше 90% завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни.</p> <p>Дуже добре (B) – від 81 до 89 балів – здобувач досить повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань допускаються при цьому окремі несуттєві неточності. Правильно вирішив 80-89% письмових завдань.</p> <p>Добре (C) – від 71 до 79 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 74-81% письмових завдань.</p> <p>Задовільно (D) – від 61 до 69 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але з не зовсім глибоким та всебічним аналізом, обгрунтуванням та аргументацією, з недостатнім використанням необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі неточності та помилки. Правильно вирішив 64-73% письмових завдань.</p> <p>Задовільно (E) – від 51 до 59 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60-63% письмових завдань.</p> <p>Незадовільно з можливістю повторного складання (FX) – від 35 до 49 балів – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, стисло без аргументації та обгрунтування викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, поверхово розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.</p> <p>Правильно вирішив 35-49% письмових завдань. Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (F) – від 0 до 34 балів –</p>
-----------------------------------	--

	Здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не у змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив 1-34% письмових завдань. Екзамен. максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає 50 балів за написання письмового екзамену (50 балів) та оцінки за практичні заняття (40 балів).
Вимоги до письмової роботи	Письмова робота включає певні теми завдань за тематикою курсу.
Практичні заняття	Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються й множаться на коефіцієнт.
Умови допуску до підсумкового контролю	Отримання інтегральних результатів до останнього заняття – 25 балів. Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.
7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи	Робота виконана на певну тему обсягом не більше 4 сторінок
Академічна доброчесність	Атмосферу довіри, взаєморозуміння, взаємоповаги потрібно будувати щоденно. Політика ректорату спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», «Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» і опубліковано їх на сайті. В університеті академічна доброчесність передбачається за замовчуванням. Це означає, що всі здані роботи є результатом вашої розумової праці та творчості. Якщо ви подали роботу когось іншого, повністю або частково, без належного цитування, завдання буде оцінене в 0 балів (без права перездачі)
Відвідування занять	Усі студенти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю. Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження) згідно «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (п.4)».
Неформальна освіта	Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus та інші які відповідають програмі навчальної дисципліни. Рекомендовані: Цивільна оборона та захист у надзвичайних ситуаціях https://prometheus.org.ua/prometheus-free/civil-defense/
8. Рекомендована література	
1. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: Підручник. / О.Г. Левченко, О.В. Землянська, Н.А. Праховнік, В.В. Зацарний; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ: Каравела, 2021. – 268 с.	

2. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. / Я.П. Яворський та ін. 2-ге вид., змін. та допов. Львів : Левада, 2022. 271 с.
 3. Грибан В.Г., Фоменко А.Є., Казначєєв Д. Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підруч. / В.Г. Грибан, А.Є. Фоменко, Д.Г. Казначєєв. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 388 с.
 4. Домедична допомога в умовах бойових дій: Методичний посібник / В.О. Крилюк, Д.М. Сурков, С.О. Гурє'в, та ін. – ТОВ «Ожива», 2022, – 76 с.
 5. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. / Є.П. Желібо, І. С. Сагайдак / Ун-т державної фіскальної служби України. – Ірпінь, 2020. – 256 с. – (Серія «На допомогу студенту УДФСУ» ; т. 59).
 6. Кіт Л.Я. Основи рятування і збереження життя людини, яка пере-буває у невідкладному стані. Навчально-методичний посібник / Л.Я. Кіт, Н.В. Наливайко. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 132 с.
 7. Мелєх Л.В. Безпека життєдіяльності та охорона праці: навчальний посібник / Мелєх Любомира Володимирівна. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. – 219 с.
 8. Муқан І. В., Шикеринець В. В. Правова та організаційна складова механізму виконання рішень Європейського суду з прав людини, державно-управлінський аспект. Публічне управління та митне адміністрування. Спецвипуск. 2022. С. 82-86.
 9. Муқан І.В., Шикеринець В.В. Заходи загального характеру в механізмі виконання рішень Європейського Суду з прав людини: державно-управлінський аспект. Наукові перспективи. № 9 (15). 2021. С. 162-171.
 10. Навчальний посібник з дисципліни «Безпека життєдіяльності та цивільний захист»: навч. посіб. Дніпро: ПП Вахмістров О.Є., 2022. 148 с.
 11. Наливайко Н. В. Невідкладна допомога у разі гострих патологічних та екстремальних станів : навч.-метод. посібник / Н. В. Наливайко, Л. О. Баклицька, Н. Д. Крижановська, З. М. Яремко. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 196 с.
 12. Паркулаб Т.І., Дутчак О.І., Шикеринець В.В., Федорак В.В., Жук О.І. Запобігання травматизму в транспортній логістиці: заходи безпеки та охорони праці. «Наукові інновації та передові технології». Випуск 11 (39). 2024. С. 402-411.
 13. Шикеринець В.В., Базіняк І.І., Маланюк Т.З., «Безпека життєдіяльності» : Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2022. 30 с.
- додаткова:
1. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник / С. В Дембіцька., І. М. Кобилянська, О. В. Кобилянський, В. М. Пугач – Вінниця : ВНТУ, 2022. – 156 с.
 2. Безпека життєдіяльності : підручник / А. С. Беліков, В. А. Шаломов, С. В. Подкопаєв та ін.; під ред. проф. А. С. Белікова. Дніпро : Журфонд, 2024. 240 с.
 3. Дутчак О., Шикеринець В., Федорак В., Паркулаб Т., Жук О. Клієнтоорієнтований підхід в діяльності підприємств соціокультурної сфери. Наукові перспективи. №10(52). 2024. С. 104-118
 4. Безпека життєдіяльності та основи охорони праці в галузі. Навчальний посібник для студентів педагогічних закладів вищої освіти всіх спеціальностей за освітнім рівнем «бакалавр» / А.І. Ткачук, О.В. Пуляк. – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка. – 2022. – 204 с.
 5. Безпека життєдіяльності. Практикум для здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» : практикум / С.В. Дембіцька, І.М. Кобилянська, О. В. Кобилянський, Н.О. Васаженко. – Вінниця: ВНТУ, 2021. – 150 с.
 6. Безпека життєдіяльності: конспект лекцій / Н.О. Полякова – К., 2023 – 64 с.
 7. Бужанська М.В., Василечко В.О. Управління безпекою життєдіяльності та охороною праці: навч. посіб. Львів : Растр-7, 2020. 203 с.
 8. Глуханюк В.М. Курс лекцій з безпеки життєдіяльності та основ охорони праці для здобувачів вищої освіти ступеню бакалавра: навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля», 2023. 301 с.

9. Гороховський Є.Ю. Безпека життєдіяльності : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра всіх спеціальностей. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 108 с.
10. Паркулаб Т.І. Шикеринець В.В. Механізми публічного управління розвитком транспортної інфраструктури України. Наукові перспективи, 2024. №1(43), 212-220 с.

Шикеринець В.В. – к.н. з держ. упр., доцент, завідувач кафедри управління соціокультурною діяльністю, шоу-бізнесу та івентменеджменту